

Information och tillsynsvägledning för kommunernas lotterihandläggare och kontrollanter

Innehållsförteckning

Ny spellag från 2019	sid 3
Lotteri eller tävling	sid 3
Lotterier som inte kräver licens eller registrering	sid 5
Prövning av ansökan om registrering hos kommunen	sid 9
Information om kravet på geografisk begränsning	sid 10
Vem kan få registrering?	Sid 11
Lotter och försäljningstid	sid 13
Kontaktpersonens roll	sid 15
Sammanfattning av regler och förutsättningar för registreringslotterier	sid 17
Förslag på villkor och information som kan användas för registreringslotterier	sid 19
Tillsyn och kontroll - Kontrollantens uppdrag	sid 21
Dragning	sid 23
När lotteriet avslutas	sid 24
Checklista	sid 25

No

295

Ny spellag från 2019

2019 omreglerades den Svenska Spelmarknaden och spellagen (2018:1138) trädde i kraft. Den innebar vissa förändringar för kommunala lotterier.

Kommunerna ansvarar från och med den 1 januari 2019 bara för så kallade registreringslotterier. All annan licensgivning ansvarar Spelinspektionen för.

Av 18 kap. 1 § tredje stycket spellagen (2018:1138) framgår att tillsyn över sådana lotterier som avses i 6 kap. 9 § spellagen (s.k. registreringslotterier) ska utövas av den kommunala nämnd som kommunen bestämmer. Av 18 kap. 11 § spellagen framgår att Spelinspektionen genom tillsynsvägledning löpande ska ge stöd till och följa hur kommunerna bedriver sin tillsyn enligt 18 kap. 1 § tredje stycket.

Spellagen gäller för spel om pengar och vinster med ett värde i pengar. Med spel avses lotteri, vadhållning, kombinationsspel och pyramidspel. Med onlinespel avses spel som tillhandahålls genom användning av elektroniska kommunikationsmedel.

Lotteri eller tävling

Vad är ett lotteri?

Ett lotteri är när någon har chans att vinna ett pris och där sannolikheten att vinna beror på slumpen.

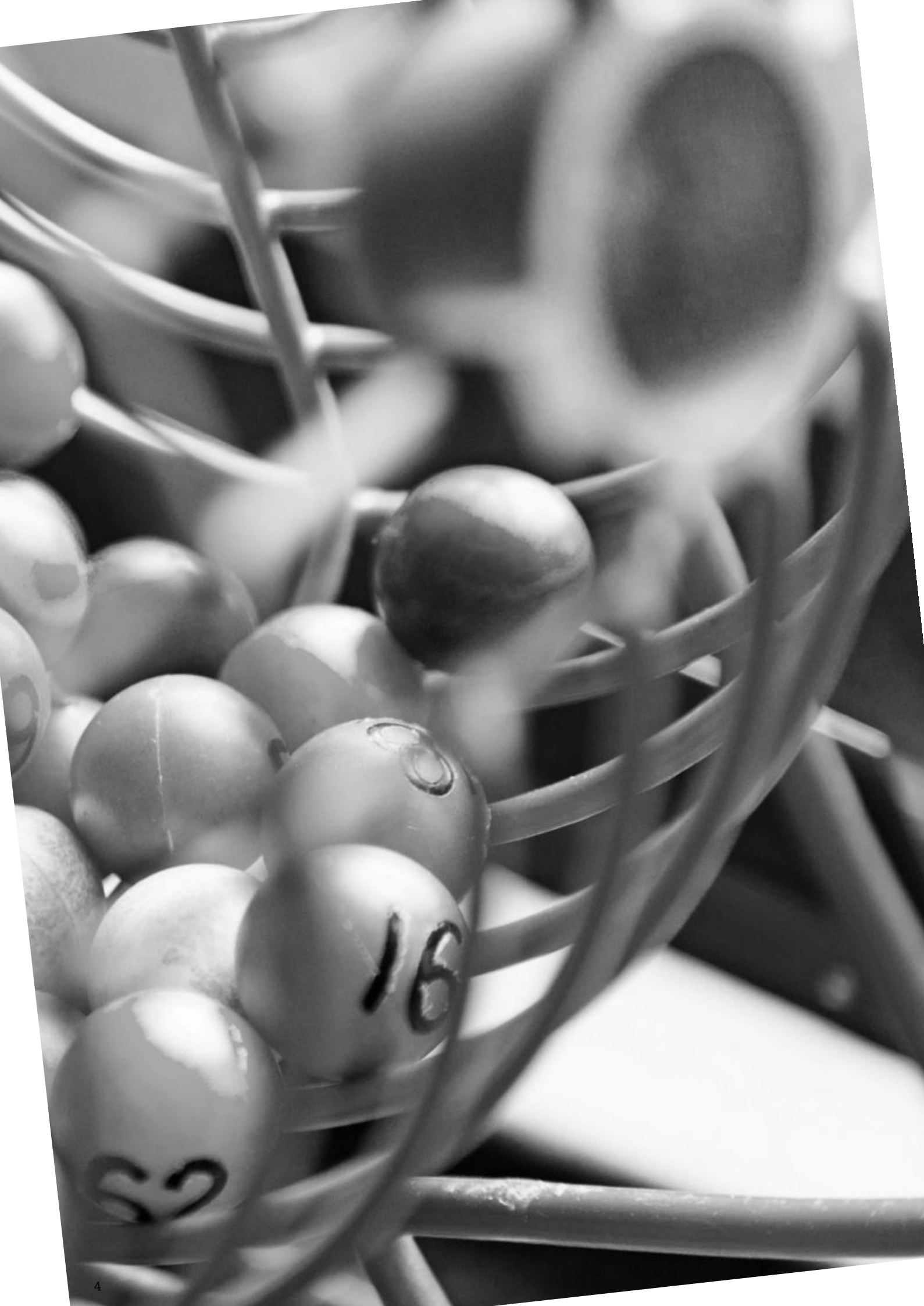
Lotteri eller tävling?

Om utgången av arrangemanget avgörs av någons prestation till exempel en bedömning av någons förslag till en slogan eller att deltagaren kan svaret på fler kunskapsfrågor än andra som deltar, är det normalt sett inte fråga om ett lotteri utan tävling.

Tävlingar omfattas inte av spellagen och därför ingår de inte heller i Spelinspektionens licens- och tillsynsområde för att anordna tävlingar krävs ingen licens eller registrering. Anordnande av tävlingar omfattas bl.a. av marknadsföringslagen vilket medför att Konsumentverket har ansvar för tillsynen.

Skatt på lotterivinster eller tävlingsvinster

Lotterivinster är skattefria. Om man har varit med i en tävling i t.ex. sociala medier eller en tidning och vunnit, ska vanligtvis skatt betalas på vinsten. Om det är den personliga prestationen som avgör om man vinner ska vinsten beskattas. Se mer information hos Skatteverket.

Lotterier som inte kräver licens eller registrering

Undantag för vissa mindre lotterier (3 kap. 4 § spellagen)

Om deltagare inte behöver betala en insats krävs ingen licens eller registrering. Det innebär till exempel att det inte krävs någon licens om man har en utlottning där deltagarna bara "gillar och delar" för att delta i lotteriet på sociala medier.

Lotterier under privata former

Det behövs ingen licens eller registrering för spel om pengar med låga belopp under privata former, där det finns en nära inbördes gemenskap mellan deltagarna och spelet inte har en organiserad eller professionell prägel. Exempel på detta kan vara kortspel eller lotteri på en släktmiddag med symboliska insatser.

Kombinationsspel i tidningar, radio eller tv

Kombinationsspel i periodisk skrift, radio eller tv är i vissa fall undantagna från licens eller registrering. Till exempel kan det förekomma lottning bland de rätta insända svaren till korsordstävlingar och liknande arrangemang. För att sådant kombinationsspel ska vara undantaget krävs även att betalningen sker på visst sätt och understiger en viss summa.

Det finns ingen åldersgräns för att delta i lotterier som inte kräver licens eller registrering.

Undantag av vissa mindre lotterier hos ideella föreningar och registrerade trossamfund (3 kap. 5 § spellagen)

En Ideell förening eller registrerat trossamfund kan anordna ett lotteri i samband med en tillställning som de själva anordnar. Det kan till exempel vara ett idrottsevenemang, teaterföreställning marknad etc. Även då föreningen deltar i någon annans anordnade tillställning så får lotteri anordnas om följande kriterier är uppfyllda:

- Högsta insats 1/4000 prisbasbelopp. (aktuellt prisbasbelopp se www.scb.se)
- Högsta vinsten uppgår till högst 1/6 prisbasbelopp (vinsterna ska endast utgöras av varor).
- Lotteriet bedrivs inom en viss kommun och försäljningen sker inom det område där tillställningen eller sammankomsten anordnas. Vid försäljning utanför området för evenemanget ska föreningen ansöka om registrering enligt 6 kap 9 §.
- Lotteri kan ordnas i samband med bingospel som den ideella föreningen eller registrerade trossamfundet anordnar.

Fortsättning ...

- En privatperson eller ett företag kan anordna ett lotteri om kraven enligt nedan är uppfyllda: (3 kap 5 § punkten 2).
- Högsta insats 1/4000 prisbasbelopp.
 - Högsta vinsten uppgår till högst 1/60 prisbasbelopp (vinsterna ska endast utgöras av varor).
 - Lotteri får anordnas i samband med offentlig nöjeställning och inom det anvisade området för den offentliga nöjeställningen. *(Offentliga nöjeställningen ska vara så pass stor att den kräver polismyndighetens tillstånd enligt ordningslagen, till exempel tävlingar, uppvisningar i sport och idrott, danstillställningar, tivolinöjen, marknader och mässor. Det finns inget krav vad gäller ändamålet med tillställningen. En skolklass eller privatperson kan till exempel anordna en offentlig dans och där sälja lotter.)*
 - Offentlig tillställning till förmån för ett allmännyttigt ändamål. *(I begreppet offentlig tillställning inryms dels offentliga nöjeställningar, dels tillställningar såsom syföreningsauktioner, välgörenhetsbasarer och liknande. I denna punkt finns kravet att tillställningen ska ske till förmån för allmännyttigt ändamål. För att klargöra detta begrepp måste man se till reglerna i 6 kap. 2 § spellagen.)*
 - Allmän sammankomst för framförande av ett konstnärligt verk till förmån för ett allmännyttigt ändamål. *(Uttrycket konstnärligt verk avser såväl musikaliska framträdanden som dikt-läsning och liknande muntlig framställning. Hit räknas även cirkus- och teaterföreställning. Formen och inte kvaliteten är avgörande.)*
 - Försäljningsområdet är begränsat till det område inom vilket tillställningen eller sammankomsten anordnas.
 - Den som deltar i lotteriet ska omedelbart kunna se om hen har vunnit och genast få ut sin vinst. Bara förhandsdragna lotterier får alltså anordnas.

A black and white photograph of a hand dropping a folded paper into a glass ballot box. The box is partially filled with other folded papers. The background is a soft, out-of-focus grey.

När beviljar en kommun registrering?

- Endast till ideella föreningar och registrerade trossamfund.
- När en insats krävs för att delta i lotteriet.
- Lotterierna tillhandahålls bara inom den eller de kommuner där föreningen är verksam.
- Max omsättning 33 1/3 prisbasbelopp under en 5-årsperiod.
- Värdet av vinsterna motsvarar 35-50 % av insatsernas värde.
- Kontrollant ska förordnas vid registrering.
- Värdet av en kontantvinst är högst ett prisbasbelopp.

För att kunna kontrollera kraven på den sökande måste den i samband med ansökan bifoga:

- Verksamhetsberättelse.
- Resultat- och balansräkning.
- Revisionsberättelse.
- Föreningens stadgar.
- Föreningens styrelseprotokoll där styrelsen har beslutat att registrera sig för lotterier.
- Vem som har valts som kontaktperson i föreningen för lotterier.
- Samtliga bilagor ska vara de senast upprättade, det vill säga föregående års.

Prövning av ansökan om registrering hos kommunen

(6 kap. 9 § spellagen) Kommunerna fastställer själva avgiften för ansökan om registrering.

Den sökande ska uppfylla vissa grundläggande krav

- Enligt sina stadgar har till huvudsakligt syfte att främja allmännyttigt ändamål.
- Bedriver verksamhet som huvudsakligen tillgodoser sådant ändamål.
- Föreningen inte vägrar någon inträde som medlem.
- För sin verksamhet behöver intäkter från lotteri.
- Lotterierna tillhandahålls bara inom den eller de kommuner där föreningen är verksam. Om en förening bedriver sin verksamhet i två angränsande kommuner (till exempel att föreningen har träningsarena i en kommun och matcharena i en annan kommun) bör en kommunikation finnas mellan berörda kommuner för att se till att det inte uppstår en ofördelaktig konkurrenssituation med andra föreningar.
- Lotteriet får inte tillhandahållas från en fast försäljningsplats genom ett serviceföretag.
 - Om det inom kommunen finns fasta försäljningsplatser som görs tillgängliga genom ett serviceföretag ska kontrollanten se till att föreningen inte säljer lotter där med stöd av 6 kap. 9 § 2 spellagen.
- Vinstandelen anges på lotterna, lottlistorna eller på den plats där lotteriet tillhandahålls.
- En kontaktperson för lotteriet ska finnas.
- En registrering ska avse viss tid, en registrering får beviljas för max 5 år.
- Den totala omsättningen för samtliga lotterier anordnade inom registreringen får uppgå till 33 och 1/3 prisbasbelopp inom 5 år.
- En registrering får förenas med villkor.
- Värdet av vinsterna i lotteriet ska motsvara minst 35 % och högst 50 % av insatsernas värde (den beräknade totala omsättningen) i lotteriet.
- En kontantvinst får inte överstiga ett prisbasbelopp.
- Lotterier inom kommunens registrering är undantagna från tillämpningen av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och kravet på registrering av spelombud enligt 11 kap. 2 § spellagen.
- Ny registrering kan inte börja gälla förrän den tidigare registreringen har löpt ut. Det gäller även om föreningen utnyttjat hela det belopp som omfattas av registreringen på 33 1/3 prisbasbelopp.
- Registreringslotterier är undantagna från kravet på åldersgräns.
- Registreringslotterier får inte inkludera vadhållning (satsa på utfallet på en framtida händelse) exempel på detta kan vara att tippa resultat på det egna lagets hemmamatcher.

Information om kravet på geografisk begränsning

Nedan behandlas frågan om registreringslotterier kan tillhandahållas på annat sätt än genom försäljning på en fysisk plats.

Ett av kraven för registreringslotterier är att lotteriet tillhandahålls bara inom den eller de kommuner där den juridiska personen (den registrerade) är verksam (kravet på geografisk begränsning).

Den registrerade ska säkerställa att denne efterlever samtliga de krav som följer av t.ex. spellagstiftningen och eventuella villkor i beslutet. Det ankommer således på den registrerade att säkerställa att även kravet på geografisk begränsning efterlevs.

Den registrerade kan i normalfallet säkerställa att tillhandahållandet sker på rätt sätt genom att sälja lotterna till en spelare som befinner sig på samma fysiska plats som den registrerade. Denna plats ska vara inom den eller de kommuner där den registrerade får tillhandahålla spel.

Med "tillhandahålls" avses att spelet görs tillgängligt genom att spelaren erbjuds delta i lotteriet. Kravet på geografisk begränsning innebär att registreringslotterier i normala fall inte kan tillhandahållas via en hemsida, eftersom spelare som erbjuds delta i lotteriet genom att besöka hemsidan kan befinna sig på en annan plats än inom den aktuella kommunens geografiska gräns. Kan den

registrerade visa att den geografiska begränsningen efterlevs med hjälp av tekniska lösningar föreligger inte hinder att registrera lotteriet.

Om den geografiska begränsningen inte efterlevs får kommunen enligt 18 kap. 23 § spellagen meddela de förelägganden och förbud som behövs för att spellagen, föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen ska följas. Kommunen får även förena förelägganden eller förbud med vite med stöd av 18 kap. 24 § spellagen.

Om kommunerna t.ex. får kännedom att den registrerade tillhandahåller spel utanför den kommun där den registrerade är verksam genom försäljning på en hemsida, utan att ha vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa att tillhandahållandet endast sker inom kommunens gränser, dvs. inte efterlever den geografiska begränsningen, kan kommunen t.ex. meddela ett förbud (med stöd av 18 kap. 23 §) förenat med vite (med stöd av 18 kap. 24 §). Att tillhandahålla spel riktade till den svenska marknaden utan nödvändig licens kan dessutom föranleda straffansvar, vilket innebär att kommunen även kan polisanmäla saken (t.ex. om spelet inte upphör trots meddelat förbud). Om kommunen i övrigt får kännedom om sådant brott som behandlas i 19 kap. spellagen kan kommunen polisanmäla saken.

Vem kan få registrering?

Vem kan få registrering

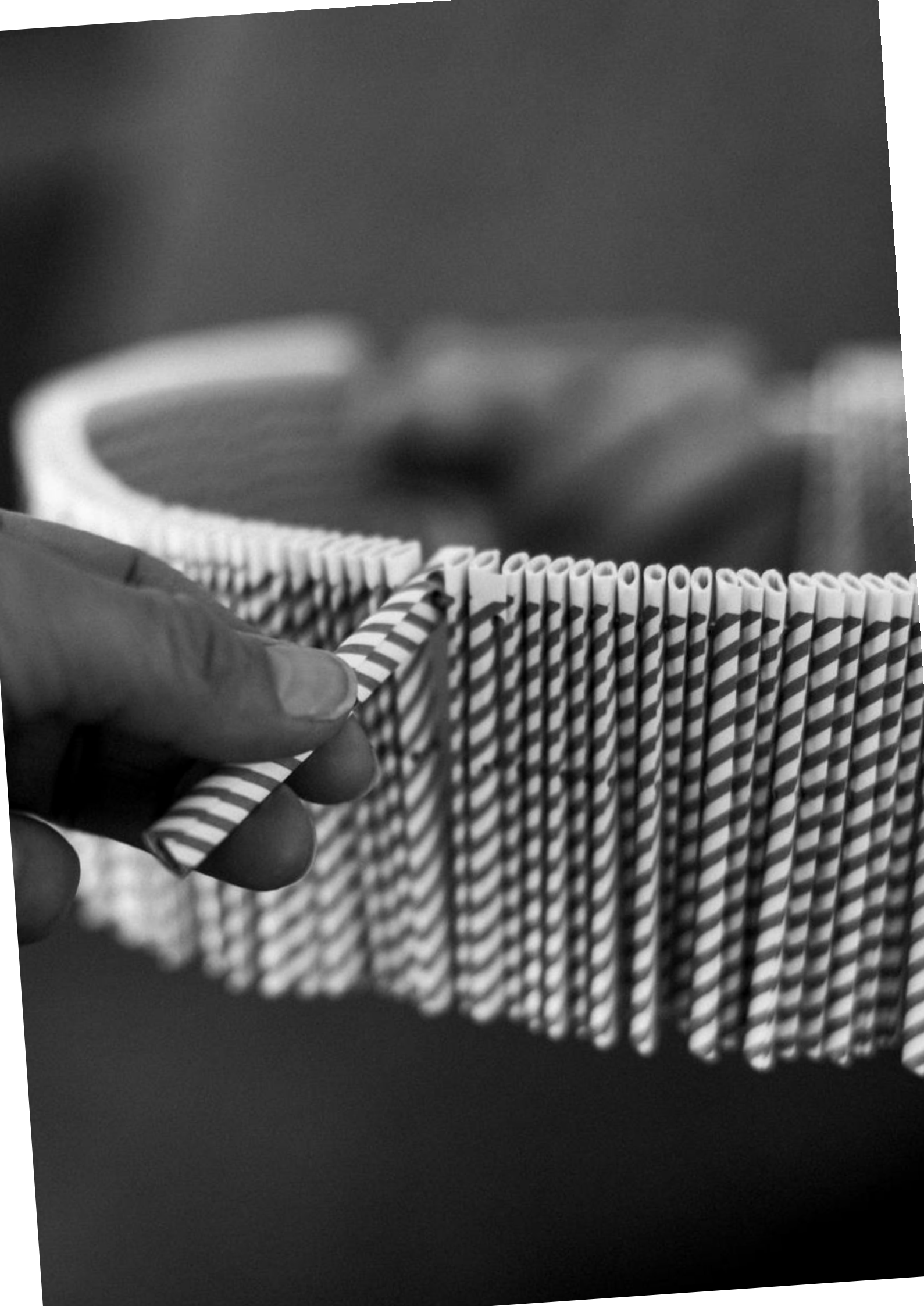
Genom åren har vägledning om vilka organisationer som kan beviljas (eller inte beviljas) tillstånd och registrering vuxit fram genom praxis. Förutsättningarna har inte förändrats i spellagen därför kan denna praxis ge vägledning även i prövning av ärenden om registrering.

Vem kan få registrering

- Idrott
- Nykterhet
- Politiska partier
- Pensionärsorganisation
- Handikappförening
- Konst/Kultur
- Ungdomsverksamhet
- Hem & skolaföreningar
- Brukshundsverksamhet
- Humanitär verksamhet
- Trossamfund
- Lions

Vem kan inte få registrering

- Statliga organ
- Kommunala organ
- Arbetsgivarförening
- Facklig organisation
- Villaägareförening
- Hyresgästförening
- Skolklasser
- Sektioner
- Avelsförening
- Intresseklubbar
- Centrumförening
- Rotary

Lotter och försäljningstid

Lotterna i ett registreringslotteri kan vara förhandsdragna eller efterhandsdragna.

Egenskaper för lotter som används i lotterier inom en registrering är undantagna i Lotteriinspektionens föreskrift och allmänna råd om statligt lotteri och lotteri för allmännyttiga ändamål (LIFS 2018:4). Vilket medför att kraven på lotter som ska användas inom en registrering, som tidigare fanns enligt lotterilagens (1994:1000) typgodkännande, inte längre gäller.

Förhandsdragen lott: En försluten lott där lottköparen direkt kan avläsa om lotten är en vinst- eller nitlott. (exempel på förhandsdragen lott fysisk skraplott eller så kallade. ringlotter).

Efterhandsdragen lott: En lott som inte är försluten där dragning sker på förutbestämt datum efter inköpet.

Rekommenderad försäljningstid för registreringslotterier

Försäljningstiden fastställs av anordnaren i samråd med kontrollanten. Försäljningstiden bör anpassas efter art, omfattning och med tanke på lottköparna och ska inte vara för lång. I ett efterhandsdraget lotteri är det extra viktigt att ur ett kundperspektiv inte ha för lång försäljningstid. Det ska vara rimligt för kunden att komma ihåg att man köpt en lott och deltar i lotteriet. Ska dragning ske först när lotteriet är avslutat, bör inte försäljningstid vara mer än 6 månader av just den anledningen.

Efterhandsdragna lotterier:

Normal försäljningstid är ungefär 3 månader och vid större lotterier 6 månader.

Förhandsdragna lotterier och fasta lottsatser:

Lottsatser får säljas slut, dock inom registreringsperioden (om inget annat anges på lotten).

Förlängning av fastställd försäljningstid

Förlängning av fastställd försäljningstid bör endast ges då det finns särskilda skäl.

Särskilda skäl kan vara händelser som inte kunde förutses vid ansökningstillfället till exempel problem med trycket av lotter eller andra händelser som ligger utanför lotterianordnarens kontroll.

Att vilja förlänga försäljningstiden enbart för att försäljningen har gått sämre än väntat är inte skäl nog.

Vinstutlämningstid

Vinstutlämning bör ske under minst en månad efter försäljningstidens slut.

		27	31	48	56			88
2	14				51		79	85
	13	20	39			60	77	

4			39		53	61		88
	12	21		45			73	81
8	10	26		41			75	

	12	23	34			66	72	
1			36	41		63		81
3		25		49	50		76	

Kontaktpersonens roll

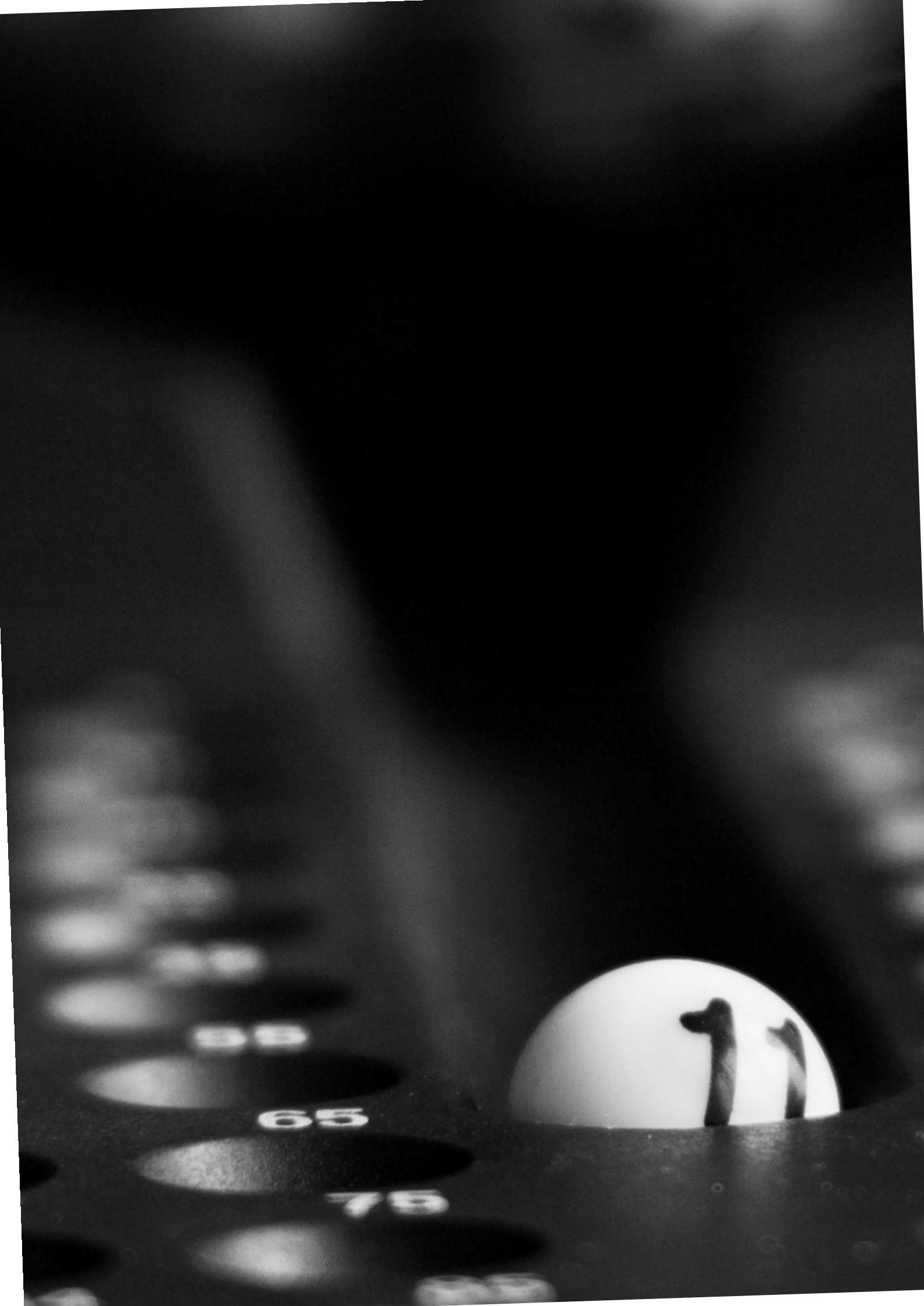
Kontaktpersonen är den person som sökande har utsett och som kommunen och kontrollanten kan kommunicera med under ansökningsförfarandet och under registreringens giltighetstid.

Kontaktpersonen (tidigare lotteriföreståndaren):

- Bestämma tidpunkt med kontrollant för genomgång av lotteriet.
- Ansvara för att marknadsföringen följer spellagen och villkor i registreringen.
- Närvara vid alla dragningar.
- Ansvara för förfrågningar och klagomål från allmänhet.
- Informera och rådgöra med kontrollant.
- Ansvara för redovisning till kontrollant.
- Meddela kommunen omedelbart om uppdraget som kontaktperson inte kan utföras.

Punkterna nedan är Spelinspektionens förslag på vad kontaktpersonen och den utsedde kontrollanten bör gå igenom innan försäljningsstart:

- Fastställa antalet lotter, lottpris, typ av lotteri, lottyp och försäljningstid.
- Godkänna vinstplanen.
- Att vinsternas värde motsvarar minst 35 % och högst 50 % av insatsernas värde.
- Att lotteriet har lämpliga vinster.
- Kontrollanten ska värdera att varuvinster värderas till marknadspris det vill säga det pris som är normalpris vid inköp i affär. Vid tveksamhet om en varas marknadspris får sakkunnig anlitas, till exempel när konstverk och liknande används som vinst.
- Kostnader för sådan värdering ska betalas av lotterianordnaren och senare belasta lotteriet.
- En vinst som utgörs av pengar upp- går till högst ett prisbasbelopp.
- Presentkort, giltighetstid bör vara minst tre månader från den dag då vinsterna ska vara avhämtade.
- Att dragningen är lätt att genomföra.
- Att dragning sker på alla lotter i lotteriet, oavsett om de har sålts eller inte. Om dragning inte ska ske på alla lotter ska det tydligt framgå av lotteriets upplägg. Om det från anordnarens sida finns önskemål om att alla vinster ska falla ut, vilket kan vara fallet om vinsterna är skänkta, får kontrollanten medge att dragning sker på endast sålda lotter.
- Hur information om när och hur offentliggörande av dragningsresultat ska ske samt dag för eventuellt fördelningsdragning.

Sammanfattning av regler och förutsättningar för registreringslotterier

6 kap. 9 § spellagen samt 4 kap.
7 § spelförordningen (2018:1475)

- Gäller bara för ideella föreningar eller registrerade trossamfund som avses i 6 kap 2 § spellagen.
- Föreningen är verksam huvudsakligen inom en enda kommun,
- Lotterierna bedrivs inom den eller de kommuner där föreningen är verksam, lotterierna får inte tillhandahållas online.
- Kommunerna fastställer själva avgiften för ansökan om registrering.
- En registrering kan som längst beviljas för en femårsperiod.
- Lotterierna får inte bedrivas från en fast försäljningsplats som tillhandahålls av ett serviceföretag.
- Insatsernas sammanlagda värde i de lotterier som anordnas inom en registrering under en femårsperiod får som högst uppgå till $33 \frac{1}{3}$ prisbasbelopp.
- En vinst som utgörs av pengar uppgår till högst ett prisbasbelopp.
- Värdet av alla vinster i varje lotteri motsvarar minst 35 % och högst 50 % av insatsernas värde (lottpris x totala antalet lotter).
- Vinstandelen anges på lottsedlarna, lottlistorna eller på den plats där lotterna säljs.
- Det ska finnas en kontaktperson utsedd för lotteriet.
- Lotterier inom kommunens registrering är undantagna från tillämpningen av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och kravet på registrering av spelombud enligt 11 kap. 2§ spellagen.
- Ny registrering får inte beviljas innan tiden för tidigare registrering löpt ut. Detta gäller även om föreningen utnyttjat hela registrerings-beloppet på $33 \frac{1}{3}$ prisbasbelopp på kortare tid än fem år.
- Det finns inget krav på åldersgräns för registreringslotterier.
- Registreringslotteri får inte inkludera vadhållning (satsa på utfallet på en framtida händelse) till exempel att tippa resultat på egna lagets hemmamatcher.
- Presentkort, giltighetstid bör vara minst tre månader från den dag då vinsterna ska vara avhämtade.

Följande information ska hållas lättillgänglig för spelaren

- Registreringshavarens namn ska anges tydligt.
- Försäljningstid.
- Lottpris.
- Antal lotter och vinstplan med tillhörande återbetalningsprocent.
- Information om tid och sätt för vinstutlämning samt information om sista vinstutlämningsdag.
- Uppgift om kontrollant.

3. Spelregler

er för respek

er ska

anspel, kortspel, nummerspel

Förslag på villkor och information som kan användas för registreringslotterier

Med stöd av 6 kap. 10 § kan kommunerna förena registreringar med villkor som anses lämpliga för aktuellt lotteri. Om en registrering utfärdas utan några villkor är möjligheterna för kommunens tillsyn mycket begränsad eftersom det i spelagen inte står så mycket om registreringslotterier. Nedan följer exempel på villkor som med fördel kan användas för registreringslotterier. Flera av villkoren har hämtats från Spelinspektionens föreskrifter (LIFS 2018:4) som gäller lotter.

- Tryckta lotter ska överstämma med fastställd vinstplan.
- Vinstlotter får inte levereras separerade från nitlotter.
- Varuvinster ska värderas till marknadsvärde.
- Dragningsprotokoll ska upprättas och sparas under hela registreringstiden.
- Tryckta lotter får inte ha sådana fysiska defekter eller märkningar som kan leda till att vinstlotterna skulle kunna sorteras ut. Spelinformationen ska inte kunna avläsas i en försluten lott. Förslutna lotter ska ha skydd mot manipulation eller reproduktion.
- Det ska finnas rutiner för hantering av osålda lotter och vinstlotter.
- Det ska finnas rutiner för hantering av klagomål.
- Registreringslotteriets räkenskaper ska vara skilt från föreningens övriga räkenskaper.
- Registreringslotteriet får inte belastas med andra kostnader än de som hör till lotteriet.
- Värdet av varuvinst ska upptas till marknadspris. Kan det inte fastställas, får värdet tas upp till inköpspriset. För konstantverksalster eller skänkt föremål, ska pris fastställas efter värdering av kontrollant eller opartisk sakkunnig.
- Vinster som inte utgörs av pengar eller gåvor ska inköpas till konkurrenskraftiga priser. Eventuella rabatter ska redovisas och tillföras lotteriet.
- Föreningen ska redovisa lotteriet till kontrollanten senast tre månader efter försäljningstidens slut. Netto-behållningen från lotteriet ska därvid vara överförd till föreningens ordinarie konto. Den som efter registrering anordnar lotterier enligt 6 kap. 9 § spellagen ska senast den 15 februari varje år till kontrollanten redovisa de lotterier som anordnats under föregående kalenderår.
- Försäljningstiden för lotteriet får endast förlängas om det finns särskilda skäl.

Föreläggande och förbud

Enligt 18 kap. 23 § spellagen får kommunen med dela de förelägganden och förbud som behövs för att spellagen, föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen ska följas. Kommunen får även förena förelägganden eller förbud med vite med stöd av 18 kap. 24 § spellagen.

Om kommunerna får kännedom att någon tillhandahåller spel utan nödvändig registrering kan kommunen t.ex. meddela ett förbud (med stöd av 18 kap. 23 §) förenat med vite (med stöd av 18 kap. 24 §). Att tillhandahålla spel riktade till den svenska marknaden utan nödvändig licens kan dessutom föranleda straffansvar, vilket innebär att kommunen även kan polisanmäla saken (t.ex. om spelet inte upphör trots meddelat förbud). Om kommunen i övrigt får kännedom om sådant brott som behandlas i 19 kap. spellagen kan kommunen polisanmäla saken.

Tillsyn och kontroll

– Kontrollantens uppdrag

Kommunen ska ha tillsyn över de lotterier som man har registrerat. Spelinspektionen ska genom tillsynsvägledning löpande ge stöd till och följa hur kommunerna bedriver sin tillsyn enligt 18 kap. 1 § tredje stycket.

Kommunen ska utse en kontrollant för varje registreringslotteri (18 kap. 10 §)

- En kontrollant ska utses vid ett registreringslotteri.
- Kontrollantens arvode ska fastställas av kommunen. Den som registrerats för ett registreringslotteri ska betala arvode till kommun som sedan betalar till kontrollanten.
- Kontrollant bör erhålla arvodet efter avslutat lotteri.
- Spelinspektionens rekommendation är att kontrollantarvodet uppgår till 3 % av den beräknade omslutningen (lottpris x totala antalet lotter) som föreningen lämnat in i samband med sin ansökan. Om det är ett lotteri som kräver mycket arbete och många olika dragningar som ska utföras kan ytterligare ersättning behövas. Arvodet bör maximeras vid stora lotterier.

Kontrollantens uppdrag

- Kontrollanten ska tillvarata kommunens, innehavaren av registreringen samt allmänhetens intressen.
- Kontrollanten ska kontrollera att lotteriet bedrivs enligt registrering och eventuella meddelade villkor.
- Kontrollanten ska hålla sig informerad om bestämmelserna i spellagen och andra aktuella lagar för att kunna ge råd till föreningen.
- Kontrollanten behöver vara ordningsam, noggrann och kunnig.
- Kontrollanten ska följa de rutiner som finns för återrapportering till kommunen. Kommunen sätter upp rutinerna.
- Kontrollantens uppdrag bör beskrivas i en kontrollantinstruktion.

Förhandsdragna lotterier

- Om lotteriet består av en fast lottsats har dragning och blandning skett i tillverkningen. Kontrollanten ska kontrollera att det i intyget från tillverkaren framgår att denne garanterar att lottsatsen innehåller vinster till rätt värde.
- Dessutom ska kontrollanten tillsammans med kontaktperson kontrollera att uppgifterna som tryckts på lotterna är riktiga och att rätt antal lotter levererats.

Efterhandsdragna lotterier

- Kontrollanten ska tillsammans med kontaktperson eller annan av föreningen utsedd person ordna dragning senast den dag som angivits på lotten.
- Osålda lotter tas omhand och kontrollräknas av kontrollanten innan dragning sker. För både förhands- och efterhandsdragna lotterier gäller att dragning ska ske på alla lotter som ingår i lotteriet. Vinster som utfaller på osålda lotter tillfaller lotteriet.

Dragning

Teknisk dragningsutrustning

Dragningsutrustningar som används i kommunala registreringslotterier är undantagna från Spelinspektionens föreskrifter och allmänna råd om tekniska krav samt ackreditering av organ för den som ska kontrollera, prova och certifiera spelverksamhet enligt (SIFS 2022:3). Det vill säga att teknisk dragningsutrustning inte behöver vara certifierad för att användas vid dragning.

Åtgärder och kontroller under dragning

- Kontaktperson och kontrollant ska vara delaktiga i dragningen.
- Huvudregel är att vinster dras både på sålda och osålda lotter i lotteriet. Viktigt är att redan innan försäljningsstart göra klart förutsättningarna för lotteriet.
- Dragningsordning.
- Lotterianordnaren kan inte ställa krav på att vinnaren ska närvara vid dragning för att ta del av vinst.
- Dragning ska ske slumpmässigt.
- Lott som utfallit med vinst på tidigare nummer i dragningen ska inte också kunna vinna en annan högvinst.
- Dragningslistan ska kontrolleras och undertecknas av kontrollanten och kontaktperson för lotteriet, offentliggörs enligt lottryck.

Exempel på dragningsförfarande

Ett sätt att göra en dragning är att göra det manuellt med hjälp av knappsatser. Exempel på knappsats kan vara knappar av trä som går att köpa i hobbyaffärer som man själv numrerar enligt nedan.

Använd tre knappsatser, två numrerade 00 -99 och en numrerad 0-9.

Med dessa satser kan upp till 1 000 lotter dras. Om lotteriet innehåller 1 000 lotter indela dessa enligt följande.

- Knappsatsen 0-9 används för att dra den första siffran.
- Knappsatserna 00 -99 används för att dra de övriga siffrorna.
- En knapp dras ur varje sats och läggs väl synlig på bordet. Protokollföraren skriver ned numret.
- Därefter ska alla knappar tillbaka i satserna igen och nästa nummer dras. Om nummer 000 skulle dras innebär det att lott 1 000 vunnit.

Dragning av slutsiffror

Förutsättning: 10 000 lotter.

Så här många vinster utfaller vid olika antal slutsiffror:

Dragningen ska ske helt slumpmässigt där alla i lotteriet ingående lotter har lika chans till vinst. Det innebär att dragningen ska börja med högsta vinsten och därefter i fallande ordning. Mindre vinster kan dras på slutsiffror exempelvis kan dragning ske på de tre sista siffrorna.

Ex om man drar 123 så vinner alla lotter med nummer 0 1123, 1 123, 2 123 osv till 9 123, detta gör att genom att dra tre siffror så vinner 10 lottnummer i detta exempel. I övrigt får inte någon styrning av dragningen ske.

När lotteriet avslutas

- Upptagna kostnader ska vara verifierade och hänförliga till lotteriet.
- Skänkta vinster ska redovisas under rabatter i redovisningsblanketten.
- Slutligen undertecknar kontrollanten redovisningen.
- Alla vinstlotter ska sparas vid vinstutlämningen och granskas av kontrollanten i samband med att räkenskaperna går igenom.
- Osålda lotter ska vid efterhandsdraget lotteri förstöras före dragningen och vid förhandsdraget lotteri vid slutredovisningen.
- Senast två månader efter sista försäljningsdag ska kontrollanten kräva in redovisning för registreringslotteriet. Kontrollanten ska därefter granska lotteriredovisningen.
- Redovisning av samtliga lotterier som anordnats inom registreringen under föregående kalenderår ska senast den 15 februari redovisas till kontrollant.
- Kontrollanten ska senast den 1 april varje år lämna uppgifter till kommunen om insatsernas sammanlagda belopp i de lotterier som tillhandahållits under perioden.
- Kommunen ska endast lämna redovisning till Spelinspektionen när sådan begärs.

På Spelinspektionens hemsida finns:

- Interaktiv information och tillsynsvägledning för kommunernas lotterihandläggare och kontrollanter
- Broschyren - "Information och vägledning för kommunernas lotterihandläggare och kontrollanter"
- Förslag till ansökningsblankett
- Förslag till redovisningsblankett

Redovisningsblankett registreringslotteri

Redovisningsdatum	Diariumnummer
Registreringshavare:	
Telefon:	
Mobil:	
E-post:	
Utdelningsadress:	
Postnr:	
Ort:	

Intäkter	Kronor
Sålda lotter	
Eventuella rabatter, skänkta vinster	
Summa:	
Ev. underskott:	

Utgifter	Kronor
Vinster marknadsvärdet	
Tryckning, lotter och dragningslista	
Marknadsföring	
Hyra av lokal	

Ansökan om registrering för lotteri enligt 6 kap. 9 § spellagen (2018:1138)

Information om registreringslotteri

Registreringslotteri beviljas ideella föreningar eller registrerade trossamfund som i huvudsak ägnar sig åt allmännyttig verksamhet. Organisationen ska vara öppen för alla och ha behov av inkomster från lotterier.

Registreringen gäller en viss tid, högst fem år. En förening som registreras får då arrangera flera lotterier med en total omsättning för högst 33 och 1/3 prisbasbelopp under en femårsperiod. Organisationer som har högre omsättning ska vända sig till Spelinspektionen. Värdet av vinsterna i varje lotteri ska motsvara minst 35 procent och högst 50 procent av insatsernas värde och värdet av en kontant vinst får uppgå till högst ett prisbasbelopp.

Kommunen utser en kontrollant i samband med registreringen. Efter genomfört lotteri ska lotteriet redovisas för kontrollanten.

Uppgifter om sökanden

Namn	Org nummer	
Postadress	Besöksadress	E-postadress
Postnummer	Ort	Faktureringsadress

Checklista

- Kontaktperson: Bestäm tidpunkt med kontrollant för genomgång.

- Kontaktperson: Ansvara för att marknadsföringen följer spellagen och villkor i registreringen.

- Kontaktperson: Närvara vid alla dragningar.

- Kontaktperson: Svara på frågor från allmänheten utan dröjsmål.

- Kontaktperson: Ska informera och rådgöra med kontrollant.

- Kontaktperson: Ansvarar för redovisning till kontrollant.

- Kontaktperson: Meddela kommunen om ditt uppdrag inte kan utföras.

- Kontrollant: Kontrollera att lotteriet bedrivs enligt registrering.

- Kontrollant: Hålla sig informerad om lagar och övriga bestämmelser inom spellagen.

- Kontrollant: Ge råd till föreningen.

- Kontrollant: Ha ordning, vara noggrann och ha stort kunnande.

- Kontrollant: Ha rutiner för återrapportering till utfärdande kommun.
